

LIETUVOS RESPUBLIKOS ALTERNATYVIŲJŲ DEGALŲ ĮSTATYMAS

2021 m. kovo 23 d. Nr. XIV-196
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

1. Šis įstatymas nustato alternatyviųjų degalų naudojimo transporto sektoriuje plėtrą Lietuvos Respublikoje, siekiant įgyvendinti valstybės transporto, energetikos ir klimato kaitos politikos strateginius tikslus.

2. Šio įstatymo tikslas – mažinti transporto sektoriaus poveikį klimato kaitai ir aplinkos oro taršai, siekiant, kad 2030 metais atsinaujinančių energijos išteklių dalis transporto sektoriuje, palyginti su bendroju galutiniu energijos suvartojimu transporto sektoriuje, sudarytų ne mažiau kaip 15 procentų.

3. Šio straipsnio 2 dalyje numatyto tikslo siekiama nuosekliai didinant transporto sektoriaus energijos šaltinių įvairovę, nustatant įpareigojimus degalų tiekėjams dėl degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių tiekimo, didinant pažangiųjų biodegalų naudojimo mastą, skatinant elektros energijos naudojimą transporte, vykdant alternatyviųjų degalų infrastruktūros plėtrą, didinant netaršių transporto priemonių, registruojamų Lietuvos Respublikoje, skaičių ir nustatant reikalavimus, keliamus viešiesiems pirkimams, atliekamiems transporto sektoriuje.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Alternatyvieji degalai** – degalai, įskaitant degalus iš atsinaujinančių energijos išteklių, ir energijos šaltiniai, kuriais transporto sektoriuje bent iš dalies galima pakeisti naftos degalus: elektros energija, vandenilio dujos, sintetiniai degalai ir parafininis kuras, suslėgtos ir suskystintos gamtinės dujos.

2. **Alternatyviųjų degalų ir juos naudojančių transporto priemonių infrastruktūra** – alternatyviuosius degalus naudojančios transporto priemonės ir alternatyviesiems degalams tiekti į transporto priemones naudojami degalų pildymo punktai ir elektromobilių įkrovimo stotelės.

3. **Biodegalai** – iš biomasės gaminami skystieji arba dujiniai transporto degalai, išskyrus šio įstatymo 20 straipsnio 8 dalyje nustatytus atvejus.

4. **DAEI apskaitos vienetų sistema** – Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos paskirtos institucijos, įstaigos ar įmonės valdoma duomenų bazė, kurioje kaupiama ir tvarkoma informacija apie skirtus ir perleistus DAEI apskaitos vienetus ir kurioje degalų ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjai teikia įpareigojimų vykdymo ataskaitas.

5. **DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvis** – degalų tiekėjas ar transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjas, kuriam šio įstatymo 16 straipsnyje nustatyta tvarka taikomas įpareigojimas, arba degalus iš atsinaujinančių energijos išteklių, išskyrus elektros energiją, tiekiantis subjektas, kuris DAEI apskaitos vienetų sistemoje dalyvauja savanoriškai.

6. **Degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių** – degalai, gaminami iš atsinaujinančių energijos išteklių, ir energijos šaltiniai, kuriais transporto sektoriuje galima pakeisti naftos degalus: biodegalai, biodujos, elektros energija ir nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių.

7. **Degalų ir biodegalų mišinys** – benzino ar dyzelino ir vienos ar kelių rūšių biodegalų mišinys.

8. **Degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių apskaitos vienetas** (šiam straipsnyje ir toliau – DAEI apskaitos vienetas) – apskaitos vienetas, kuris DAEI apskaitos vienetų sistemoje skiriamas už vidaus rinkoje parduotus degalus iš atsinaujinančių energijos išteklių ir naudojamas degalų ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjų įpareigojimų įvykdymui vertinti.

9. **Degalų tiekėjas** – subjektas, kuris tiekia benziną ir (ar) dyzeliną ir kuriam pagal Lietuvos Respublikos akcizų įstatymą atsiranda prievolė mokėti akcizus už patiektą benziną ir (ar) dyzeliną.

10. **Degalų tiekimas** – benzino ir (ar) dyzelino pardavimas, panaikinant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, benzino ir (ar) dyzelino įvežimas iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės ar importas, taip pat gamtinių dujų ar degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių pardavimas transporto sektoriaus vartotojams.

11. **Elektromobilis** – motorinė transporto priemonė, kurioje sumontuota jėgos pavara, turinti bent vieną ne išorinį elektros energijos keitiklį su elektrine įkraunamąja energijos kaupimo sistema, kurią galima įkrauti iš išorės.

12. **Elektromobilių didelės galios įkrovimo prieiga** – elektromobilių įkrovimo prieiga, kurios elektromobiliui perduodama elektrinė galia yra didesnė kaip 49 kW, bet ne didesnė kaip 149 kW.

13. **Elektromobilių įkrovimo prieiga** – elektromobilių įkrovimo sąsaja, per kurią vienu metu galima įkrauti vieną elektromobilį, arba įrenginys, kuriuo vienu metu galima sukeisti vieno elektromobilio akumuliatorių.

14. **Elektromobilių įkrovimo prieigos operatorius** – fizinis ir (ar) juridinis asmuo, teikiantis elektromobilių įkrovimo paslaugas.

15. **Elektromobilių įkrovimo stotelė** – elektros inžinerinis įrenginys, turintis vieną ar daugiau elektromobilių įkrovimo prieigų ir bendrą vartotojo identifikacijos sąsają.

16. **Elektromobilių įprastos galios įkrovimo prieiga** – elektromobilių įkrovimo prieiga, kurios elektromobiliui perduodama elektrinė galia yra ne didesnė kaip 22 kW, išskyrus ne didesnės kaip 3,7 kW galios vienos fazės elektros įrenginius, kurie įrengti privačiuose namų ūkiuose arba kurių pirminė paskirtis nėra elektromobilių įkrovimas ir kurie nėra viešai prieinami.

17. **Elektromobilių labai didelės galios įkrovimo prieiga** – elektromobilių įkrovimo prieiga, kurios elektromobiliui perduodama elektrinė galia yra didesnė kaip 149 kW.

18. **Elektromobilių vidutinės galios įkrovimo prieiga** – elektromobilių įkrovimo prieiga, kurios elektromobiliui perduodama elektrinė galia yra didesnė kaip 22 kW, bet ne didesnė kaip 49 kW.

19. **Grynasis elektromobilis** – transporto priemonė be vidaus degimo variklio, kurioje energija mechaniniam judesiui atlikti tiekama tik iš elektros energijos kaupimo sistemos, kuri įkraunama iš išorės.

20. **Hibridinė transporto priemonė** – transporto priemonė, kurioje energija mechaniniam judesiui atlikti tiekama iš dviejų ar daugiau transporto priemonėje esančių sukauptos energijos šaltinių: sunaudojamų degalų ir elektros energijos kaupimo sistemos (baterijos, kondensatoriaus).

21. **Mažos taršos zona** – savivaldybės tarybos nustatyta miesto teritorija, kurioje ribojamas arba visiškai draudžiamas transporto priemonių eismas, išskyrus netaršių transporto priemonių eismą.

22. **Nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių** – skystieji arba dujiniai transportui naudojami degalai, kurių energijos kiekis sukaupiamas iš atsinaujinančių energijos išteklių, išskyrus biomasę.

23. **Netarši transporto priemonė** – M1, M2 arba N1 kategorijos transporto priemonė, kurios išmetamo CO₂ kiekis neviršija 50 g/km, o realiomis važiavimo sąlygomis išmetamų teršalų kiekis neviršija 80 procentų ribinės vertės, nustatytos 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (Euro 5 ir Euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos.

24. **Pažangieji biodegalai** – iš biomasės atliekoms ir perdirbimo liekanoms priskiriamų pradinių žaliavų, numatytų Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintame žaliavų sąraše, gaminami biodegalai.

25. **Perdirbimo liekana** – gamybos proceso metu liekanti medžiaga, kuri nėra pirminis gamybos proceso tikslas, o procesas nėra tikslingai pakeistas tam, kad ji būtų gaminama.

26. **Privati elektromobilių įkrovimo prieiga** – nevieša elektromobilių įkrovimo prieiga, kuri yra prieinama tik konkrečiai fizinių ir (ar) juridinių asmenų grupei.

27. **Pusiau viešojo elektromobilių įkrovimo prieiga** – iš dalies vieša elektromobilių įkrovimo prieiga, kuri yra prieinama visiems elektromobilių vairuotojams elektromobilių įkrovimo prieigos operatoriaus nustatytu laiku nustatytoje teritorijoje ir įtraukta į Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinę sistemą.

28. **Suskystintų gamtinių dujų pildymo punktas** – suskystintoms gamtinėms dujoms tiekti skirta degalų pildymo infrastruktūra, kurią sudaro stacionarusis arba mobilusis įrenginys, priekrantės įrenginys ir kuri skirta suskystintomis gamtinėmis dujomis varomoms kelių transporto priemonėms, jūrų ir (ar) vidaus vandenių transporto priemonėms pildyti.

29. **Suslėgtų gamtinių dujų pildymo punktas** – suslėgtoms gamtinėms dujoms tiekti skirta degalų pildymo infrastruktūra, kurią sudaro stacionarieji arba mobilieji įrenginiai ir kuri skirta suslėgtomis gamtinėmis dujomis varomoms kelių transporto priemonėms pildyti.

30. **Transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjas** – subjektas, tiekiantis gamtines dujas ir tiesiogiai jomis pildantis transporto priemones per suslėgtų arba suskystintų gamtinių dujų pildymo punktus.

31. **Vandenilio dujų pildymo punktas** – vandenilio dujoms tiekti skirta degalų pildymo infrastruktūra, kurią sudaro stacionarieji arba mobilieji įrenginiai, įskaitant vandenilio dujų talpyklas.

32. **Viešojo elektromobilių įkrovimo prieiga** – elektromobilių įkrovimo prieiga, kuri yra prieinama visiems elektromobilių vairuotojams ir įtraukta į Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinę sistemą.

33. **Viešosios arba pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo stotelės dinaminiai duomenys** – viešosios arba pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo stotelės duomenys, kuriuos sudaro stotelės pasiekiamumas, užimtumas, vidutinė paslaugos kaina galutiniam vartotojui, nesudariusiam sutarties su viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos operatoriumi.

34. **Viešosios arba pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo stotelės statiniai duomenys** – viešosios arba pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo stotelės duomenys, kuriuos sudaro stotelės identifikacinis numeris, koordinatės, adresas, galia, įkrovimo ir jungčių tipai,

atsiskaitymo už paslaugas būdai, savininko ir (ar) valdytojo kontaktinė informacija, pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo stotelės darbo laikas.

35. **Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinė sistema** – duomenų bazė, kurioje registruojami, kaupiami ir tvarkomi viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo stotelių statiniai ir dinaminiai duomenys.

36. **Visai netarši sunkioji transporto priemonė** – netarši M3, N2 ir (ar) N3 kategorijos transporto priemonė be vidaus degimo variklio arba su vidaus degimo varikliu, naudojančiu alternatyviuosius degalus ir išmetančiu anglies dioksido (CO₂) mažiau kaip 1 g/km arba mažiau kaip 1 g/kWh.

37. Transporto priemonių kategorijos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/858 dėl motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, komponentų ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo ir rinkos priežiūros, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 715/2007 ir (EB) Nr. 595/2009 bei panaikinama Direktyva 2007/46/EB.

38. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Akcizų įstatyme, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme, Lietuvos Respublikos kelių įstatyme, Lietuvos Respublikos muitinės įstatyme, Lietuvos Respublikos transporto veiklos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodekse ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose transporto ir energetikos sektorių veiklą.

ANTRASIS SKIRSNIS

ALTERNATYVIŲJŲ DEGALŲ NAUDOJIMO TRANSPORTO SEKTORIUJE VALSTYBINIS VALDYMAS

3 straipsnis. Valstybinio valdymo institucijos

Alternatyviųjų degalų naudojimo transporto sektoriuje valstybinį valdymą vykdo:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir jos įgaliota institucija;
- 2) Energetikos ministerija;
- 3) Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija;
- 4) Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija;
- 5) Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;
- 6) Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija;
- 7) Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija;
- 8) Valstybinė energetikos reguliavimo taryba;
- 9) savivaldybių institucijos;

10) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba;

11) Viešųjų pirkimų tarnyba.

4 straipsnis. Vyriausybės ir jos įgaliotos institucijos kompetencija

1. Vyriausybė:

1) nustato Aplinkos ministerijos, Energetikos ministerijos ir (ar) Susisiekimo ministerijos parengtas paramos skyrimo alternatyviaisiais degalais varomoms transporto priemonėms įsigyti ir (ar) joms reikalingai infrastruktūrai įsigyti, įrengti, modernizuoti ir (ar) plėsti skatinimo tvarką;

2) tvirtina paramos pažangiųjų biodegalų gamybai skyrimo tvarkos aprašą;

3) tvirtina Darnaus judumo fondo nuostatus.

2. Vyriausybės įgaliota institucija:

1) tvirtina Konfiskuotų alkoholio produktų panaudojimo biodegalų gamybai taisykles;

2) nustato privalomus aplinkos apsaugos kriterijus, taikomus perkančiųjų organizacijų ir (ar) perkančiųjų subjektų įsigyjamoms transporto priemonėms ar jomis teikiamoms paslaugoms.

5 straipsnis. Energetikos ministerijos kompetencija

Energetikos ministerija:

1) formuoja degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių plėtros politiką;

2) kartu su Aplinkos ministerija ir Žemės ūkio ministerija rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti paramos pažangiųjų biodegalų gamybai skyrimo tvarkos aprašą;

3) kartu su Aplinkos ministerija ir Susisiekimo ministerija nustato biodegalų privalomuosius kokybės rodiklius;

4) nustato DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarką Energetikos ministerijos įgaliotos institucijos, įstaigos ar įmonės teikimu;

5) atlieka kitas šio įstatymo nustatytas funkcijas.

6 straipsnis. Susisiekimo ministerijos kompetencija

Susisiekimo ministerija:

1) kartu su Energetikos ministerija formuoja alternatyviųjų degalų ir juos naudojančių transporto priemonių infrastruktūros plėtros politiką;

2) nustato darnaus judumo miestuose planų rengimo principus ir derina parengtus darnaus judumo miestuose planus;

3) rengia ir tvirtina Energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones, nustatymo ir atvejų, kada juos privaloma taikyti, tvarkos aprašą;

4) atlieka kitas šio įstatymo nustatytas funkcijas.

7 straipsnis. Aplinkos ministerijos kompetencija

Aplinkos ministerija:

- 1) nustato gaminant ir naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir lyginamąjį iškastinį kurą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio apskaičiavimo taisykles;
- 2) nustato biodegalų ir skystųjų bioproduktų naudojimo aplinkos apsaugos sąlygas.

8 straipsnis. Žemės ūkio ministerijos kompetencija

Žemės ūkio ministerija:

- 1) užtikrina žemės ūkio biomasės panaudojimo biodegalų gamybai skirtų paramos priemonių įgyvendinimo priežiūrą;
- 2) tvirtina biodujų gamybai iš ūkinių gyvūnų mėšlo ir kitų biologiškai skaidžių atliekų ir (ar) valymui ir suspaudimui teikiamos paramos taisykles.

9 straipsnis. Vidaus reikalų ministerijos kompetencija

Vidaus reikalų ministerija užtikrina, kad transporto priemonės, naudojančios alternatyviuosius degalus, Lietuvos Respublikos kelių transporto priemonių registre būtų registruojamos nurodant transporto priemonės naudojamų alternatyviųjų degalų rūšį, atsižvelgiant į šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalį.

10 straipsnis. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos kompetencija

Švietimo, mokslo ir sporto ministerija užtikrina integruotų pamokų ar paskaitų kurso įtraukimą į švietimo įstaigų programas, susijusias su elgsenos formavimu ir įpročių keitimu, iškastinio naftos kuro naudojimo mažinimu ir jo sukeliama neigiamu poveikiu žmonių sveikatai ir aplinkai, skatinimu pereiti prie netaršių transporto priemonių naudojimo.

11 straipsnis. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos kompetencija

1. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba):

- 1) prižiūri ir kontroliuoja, ar degalų tiekėjai ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjai tinkamai vykdo šio įstatymo 16 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytus įpareigojimus ir reikalavimus;
- 2) atlieka fizinius patikrinimus šio įstatymo ir Tarybos nustatyta tvarka;
- 3) nustato šio įstatymo 16 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų įpareigojimų ir reikalavimų įgyvendinimo vertinimo tvarką;
- 4) skiria šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalyje nustatytas baudas;

5) atlieka kitas šio įstatymo nustatytas funkcijas.

2. Tarybos veikla atliekant šio straipsnio 1 dalyje nurodytas funkcijas finansuojama iš valstybės biudžeto asignavimų ir kitomis valstybės biudžeto lėšomis, kaip nustatyta Energetikos įstatymo 8 straipsnio 17 dalyje.

12 straipsnis. Savivaldybių institucijos

Savivaldybės institucijos pagal kompetenciją savivaldybės teritorijoje:

1) skatina savivaldybės teritorijoje veikiančias viešojo transporto, komunalinių ir keleivių vežimo bei kitas paslaugas teikiančias įmones, savivaldybės įstaigas ir įmones naudoti alternatyviaisiais degalais varomas transporto priemones;

2) nustato savivaldybės teritorijoje esančiuose miestuose mažos taršos zonas, lengvatines elektromobilių dalyvavimo eisme (maršrutinio transporto eismo juostas), įvažiavimo į mokamas zonas ir jų statymo miesto teritorijoje sąlygas;

3) imasi priemonių, kurios skatintų elektromobilių įkrovimo prieigų įrengimą savivaldybėje ir sudarytų tam palankesnes sąlygas;

4) rengia, suderinusios su Susisiekimo ministerija tvirtina ir įgyvendina darnaus judumo miestuose ir atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros planų priemones.

13 straipsnis. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos kompetencija

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba):

1) atlieka mažmeninės prekybos degalais vietų kontrolę, tikrindama, ar tinkamai vykdomi šio įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje, 20 straipsnio 5 dalyje ir 31 straipsnio 2 dalyje nustatyti reikalavimai;

2) atlieka mėginių paėmimą ir ištyrimą dėl degalų ir biodegalų sudėties ir rūšies nustatymo, dalyvaudama šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nurodytuose patikrinimuose;

3) tikrina Lietuvos Respublikoje vartojamų naftos produktų ir biodegalų atitiktį naftos produktų privalomiesiems kokybės rodikliams;

4) skiria šio įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje nustatytas baudas.

14 straipsnis. Viešųjų pirkimų tarnybos kompetencija

Viešųjų pirkimų tarnyba, vadovaudamasi šio įstatymo 15 straipsnio 3, 4 ir 5 dalių nuostatomis, renka, kaupia ir tvarko duomenis apie atliekamus kelių transporto priemonių ir jomis teikiamų paslaugų viešuosius pirkimus.

TREČIASIS SKIRSNIS
KELIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ AR JOMIS TEIKIAMŲ PASLAUGŲ VIEŠIEJI
PIRKIMAI

15 straipsnis. Viešiesiems pirkimams keliami reikalavimai

1. Perkančiosios organizacijos, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme, ir perkantieji subjektai, kaip jie apibrėžti Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatyme, atlikdami viešuosius pirkimus, privalo laikytis šiame straipsnyje numatytų reikalavimų, kai:

1) įsigyja kelių transporto priemones ar sudaro lizingo, nuomos arba išperkamosios nuomos sutartis dėl kelių transporto priemonių naudojimo;

2) kelių transporto priemonėmis pagal sutartis ar kitais teisėtais pagrindais teikia keleivinio kelių transporto, keleivių vežimo specialiais reisais, keleivių vežimo užsakomaisiais reisais, atliekų surinkimo, pašto siuntų vežimo keliais, siuntinių vežimo, pašto pristatymo ir siuntinių pristatymo paslaugas.

2. Perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas privalo įvertinti kelių transporto priemonės eksploatacinio laikotarpio poveikį energetikai ir aplinkai ir laikytis Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytų energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos reikalavimų, taikomų įsigyjant kelių transporto priemones.

3. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais nuo 2021 m. rugpjūčio 2 d. iki 2025 m. gruodžio 31 d. atliekamiems viešiesiems pirkimams keliami reikalavimai, palyginti su bendru perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto atliekamuose viešuosiuose pirkimuose įsigyjamu ir (ar) paslaugoms teikti naudojamu kelių transporto priemonių parku, išreiškiami procentinėmis dalimis:

1) netaršių M1, M2 arba N1 kategorijos transporto priemonių parkas, palyginti su bendru perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto atliekamuose viešuosiuose pirkimuose įsigyjamu ar paslaugoms teikti naudojamu tos pačios kategorijos kelių transporto priemonių skaičiumi, turi sudaryti ne mažiau kaip 60 procentų;

2) netaršių N2 ir N3 kategorijų kelių transporto priemonių parkas, palyginti su bendru perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto atliekamuose viešuosiuose pirkimuose įsigyjamu ar paslaugoms teikti naudojamu tos pačios kategorijos kelių transporto priemonių skaičiumi, turi sudaryti ne mažiau kaip 8 procentus;

3) netaršių M3 kategorijos kelių transporto priemonių parkas, palyginti su bendru perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto atliekamuose viešuosiuose pirkimuose

įsigyjamu ar paslaugoms teikti naudojamu tos pačios kategorijos kelių transporto priemonių skaičiumi, turi sudaryti ne mažiau kaip 80 procentų.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytais atvejais nuo 2026 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. atliekamiems viešiesiems pirkimams keliami reikalavimai, palyginti su bendru perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto atliekamuose viešuosiuose pirkimuose įsigyjamu ar paslaugoms teikti naudojamu kelių transporto priemonių parku, išreiškiami procentinėmis dalimis:

1) netaršių M1, M2 arba N1 kategorijos kelių transporto priemonių parkas, palyginti su bendru perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto atliekamuose viešuosiuose pirkimuose įsigyjamu ar paslaugoms teikti naudojamu tos pačios kategorijos kelių transporto priemonių skaičiumi, turi sudaryti 100 procentų;

2) netaršių N2 ir N3 kategorijų kelių transporto priemonių parkas, palyginti su bendru perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto atliekamuose viešuosiuose pirkimuose įsigyjamu ar paslaugoms teikti naudojamu tos pačios kategorijos kelių transporto priemonių skaičiumi, turi sudaryti ne mažiau kaip 16 procentų;

3) netaršių M3 kategorijos kelių transporto priemonių parkas, palyginti su bendru perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto atliekamuose viešuosiuose pirkimuose įsigyjamu ar paslaugoms teikti naudojamu tos pačios kategorijos kelių transporto priemonių skaičiumi, turi sudaryti 100 procentų.

5. Kai atliekami netaršių M3 kategorijos kelių transporto priemonių viešieji pirkimai, perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas turi užtikrinti, kad ne mažiau kaip 50 procentų atliktų viešųjų pirkimų būtų atlikti įsigyjant paslaugoms teikti naudojamas visai netaršias sunkiąsias M3 kategorijos kelių transporto priemones.

6. Jeigu nauji viešųjų pirkimų reikalavimai laikotarpiui po 2030 m. sausio 1 d. nenustatomi, toliau taikomi šio straipsnio 4 dalyje nurodytam laikotarpiui nustatyti reikalavimai.

7. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai netaikomi:

1) žemės ir miškų ūkio transporto priemonėms, kaip jos apibrėžtos 2013 m. vasario 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 167/2013 dėl žemės ir miškų ūkio transporto priemonių patvirtinimo ir rinkos priežiūros;

2) dviratėms arba triratėms transporto priemonėms ir keturratėms transporto priemonėms, kaip jos apibrėžtos 2013 m. sausio 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 168/2013 dėl dviračių ir triračių transporto priemonių bei keturračių patvirtinimo ir rinkos priežiūros;

3) savaeigėms transporto priemonėms;

4) transporto priemonėms, suprojektuotoms ir sukonstruotoms ar pritaikytoms tik ginkluotųjų tarnybų reikmėms;

- 5) transporto priemonėms, naudojamoms operatyviais tikslais;
 - 6) transporto priemonėms, specialiai suprojektuotoms ir pagamintoms naudoti statybos aikštelėse ar karjeruose, uostų ar oro uostų teritorijose ar patalpose;
 - 7) transporto priemonėms, suprojektuotoms ir pagamintoms naudoti civilinei saugai, gaisrinei saugai ir viešajai tvarkai užtikrinti;
 - 8) šarvuotoms transporto priemonėms, skirtoms vežamiems asmenims ar kroviniams apsaugoti;
 - 9) greitosios medicinos pagalbos automobiliams, skirtiems ligoniams ar sužeistiesiems vežti, su tam pritaikyta specialia įranga;
 - 10) transporto priemonėms, skirtoms žmonių palaikams vežti, su tam specialiai pritaikyta įranga;
 - 11) transporto priemonėms, pritaikytoms neįgaliųjų vežimėliams vežti ir sukonstruotoms arba specialiai pertvarkytoms taip, kad jose tilptų vienas ar daugiau neįgaliųjų vežimėliuose sėdinčių asmenų;
 - 12) vikšrinėms transporto priemonėms;
 - 13) M3 kategorijos transporto priemonėms, išskyrus M2 ir M3 kategorijų transporto priemones, kuriose be vairuotojo telpa daugiau kaip 22 keleiviai ir kuriose įrengtos keleiviams stovėti skirtos vietos, ir M2 ir M3 kategorijų transporto priemones, kuriose be vairuotojo telpa ne daugiau kaip 22 keleiviai, tačiau kurios skirtos stovintiems keleiviams vežti ir kuriose yra įrengtos sėdimosios vietos.
8. Viešųjų pirkimų tarnyba renka, kaupia ir tvarko duomenis, susijusius su šio straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse nustatytais viešiesiems pirkimams keliamais reikalavimais, atsižvelgdama į pagal kiekvieną sutartį nupirktų, lizingo būdu įsigytų, išsinuomotų arba išperkamosios nuomos būdu įsigytų kelių transporto priemonių skaičių arba į kelių transporto priemonių, kurios bus naudojamos paslaugoms pagal kiekvieną sutartį teikti, skaičių.
9. Šio straipsnio nuostatos taikomos ir savivaldybių institucijoms Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo nustatyta tvarka administruojant ir užtikrinant viešųjų paslaugų teikimą.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

ĮPAREIGOJIMAI DEGALŲ TIEKĖJAMS IR JŲ KONTROLĖ

16 straipsnis. Įpareigojimai degalų ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjams

1. Kiekvienais kalendoriniais metais degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių turi sudaryti atitinkamą bendros degalų tiekėjo vidaus rinkai patiekto benzino ir dyzelino energinės vertės dalį:

1) nuo 2022 metų – ne mažiau kaip 6,8 procentinio punkto, iš kurių ne mažiau kaip 0,2 procentinio punkto turi sudaryti pažangieji biodegalai ir (ar) nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių;

2) nuo 2023 metų – ne mažiau kaip 7,2 procentinio punkto, iš kurių ne mažiau kaip 0,4 procentinio punkto turi sudaryti pažangieji biodegalai ir (ar) nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių;

3) nuo 2024 metų – ne mažiau kaip 7,8 procentinio punkto, iš kurių ne mažiau kaip 0,7 procentinio punkto turi sudaryti pažangieji biodegalai ir (ar) nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių;

4) nuo 2025 metų – ne mažiau kaip 8,6 procentinio punkto, iš kurių ne mažiau kaip 1 procentinį punktą turi sudaryti pažangieji biodegalai ir (ar) nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių;

5) nuo 2026 metų – ne mažiau kaip 9,8 procentinio punkto, iš kurių ne mažiau kaip 1,4 procentinio punkto turi sudaryti pažangieji biodegalai ir (ar) nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių;

6) nuo 2027 metų – ne mažiau kaip 11,3 procentinio punkto, iš kurių ne mažiau kaip 1,8 procentinio punkto turi sudaryti pažangieji biodegalai ir (ar) nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių;

7) nuo 2028 metų – ne mažiau kaip 12,9 procentinio punkto, iš kurių ne mažiau kaip 2,2 procentinio punkto turi sudaryti pažangieji biodegalai ir (ar) nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių;

8) nuo 2029 metų – ne mažiau kaip 14,7 procentinio punkto, iš kurių ne mažiau kaip 2,7 procentinio punkto turi sudaryti pažangieji biodegalai ir (ar) nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių;

9) nuo 2030 metų – ne mažiau kaip 16,8 procentinio punkto, iš kurių ne mažiau kaip 3,5 procentinio punkto turi sudaryti pažangieji biodegalai ir (ar) nebiologiniai skystieji ir dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių.

2. Degalų tiekėjai, siekdami šio straipsnio 1 dalyje numatyto įpareigojimo, turi užtikrinti, kad kiekviename vidaus rinkai patiekto benzino litre būtų ne mažiau kaip 6,6 procento biodegalų, o kiekviename vidaus rinkai patiekto dyzelino litre būtų ne mažiau kaip 6,2 procento biodegalų, skaičiuojant pagal bendrą degalų ir biodegalų mišinio energinę vertę.

3. Kiekvienais kalendoriniais metais biodujos arba nebiologiniai dujiniai degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių turi sudaryti atitinkamą bendros transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjo vidaus rinkai patiektų gamtinių dujų energinės vertės dalį:

1) nuo 2025 metų – ne mažiau kaip 4,2 procentinio punkto;

- 2) nuo 2026 metų – ne mažiau kaip 6,3 procentinio punkto;
- 3) nuo 2027 metų – ne mažiau kaip 8,4 procentinio punkto;
- 4) nuo 2028 metų – ne mažiau kaip 10,8 procentinio punkto;
- 5) nuo 2029 metų – ne mažiau kaip 13,6 procentinio punkto;
- 6) nuo 2030 metų – ne mažiau kaip 16,8 procentinio punkto.

4. Degalų tiekėjai ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjai privalo registruotis DAEI apskaitos vienetų sistemoje ir įgyvendinti šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus įpareigojimus naudodami DAEI apskaitos vienetus, suteikiamus šio įstatymo 17 ir 18 straipsniuose nustatyta tvarka, atskirai vertinant kiekvieniems kalendoriniams metams nustatytus įpareigojimus.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytas įpareigojimas gali būti įgyvendinamas tiekiant gamtinių dujų ir dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, mišinius arba panaudojant atsinaujinančių išteklių kilmės garantijas, kaip tai nustatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

6. Lietuvos Respublikos teritorijoje esančiose degalinėse turi būti prekiaujama benzinu, kurio kiekviename litre yra ne mažiau kaip 6,6 procento biodegalų, ir dyzelinu, kurio kiekviename litre yra ne mažiau kaip 6,2 procento biodegalų, skaičiuojant pagal bendrą degalų ir biodegalų mišinio energinę vertę.

7. Mažmeninės ir didmeninės prekybos degalais vietose gali būti prekiaujama degalų ir biodegalų mišiniais, kuriuose biodegalų, įmaišytų į naftos produktus, energinė vertė viršija šio straipsnio 2 ir 6 dalyse nurodytas energines vertes ir kurie atitinka Lietuvos arba Europos standartuose nustatytus reikalavimus.

8. Šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyti įpareigojimai ir šio straipsnio 2 dalyje numatyti reikalavimai netaikomi orlaiviams ar jūriniam transportui patiektų degalų daliai.

9. Šio straipsnio 2 dalyje nustatytas reikalavimas netaikomas parduodant dyzeliną Lietuvos kariuomenės ir Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos šalių bei partnerių ginkluotųjų pajėgų poreikiams.

10. 98 markės benzino sudėtyje neprivalo būti biodegalų.

11. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta minimali biodegalų dalis kiekviename litre yra įskaičiuojama į šio straipsnio 1 dalyje numatytus įpareigojimus.

12. Biodegalų ir pažangiųjų biodegalų, taip pat nebiologinių skystųjų ir (ar) dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių energinė vertė, įgyvendinant šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus įpareigojimus, gali būti laikoma du kartus didesne, palyginti su jų pradine energine verte, jeigu jie yra pagaminti iš žaliavų, nurodytų energetikos ministro patvirtintame žaliavų sąraše, kaip tai nustatyta šio įstatymo 21 straipsnyje.

13. Įgyvendinant šio straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus įpareigojimus, skystųjų biodegalų energinė vertė šio įstatymo 21 straipsnyje nustatyta tvarka gali būti pripažinta du kartus didesne, palyginti su jų pradine energine verte, ta dalimi, kuria per metus kartu su benzinu patiektų biodegalų energinė vertė viršija šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą dalį, ir ta dalimi, kuria per metus kartu su dyzelinu patiektų biodegalų energinė vertė viršija šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą dalį.

17 straipsnis. DAEI apskaitos vienetai

1. DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyviams už kiekvieną kalendoriniais metais vidaus rinkai patiektą degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių megadžaulį (MJ) šio įstatymo 18 straipsnyje nustatyta tvarka skiriami DAEI apskaitos vienetai. DAEI apskaitos vienetai į kitus kalendorinius metus neperkeliami.

2. DAEI apskaitos vienetai, vadovaujantis DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarkos aprašu, gali būti perleidžiami laikantis šių sąlygų:

1) degalų tiekėjams ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjams, turintiems pareigą įgyvendinti šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytus įpareigojimus;

2) ne vėliau kaip iki kitų kalendorinių metų kovo 1 dienos;

3) pagal dvišales sutartis, sudarant DAEI apskaitos vienetų perleidimo sandorį, registruojamą DAEI apskaitos vienetų sistemoje, nurodant DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvius, perleidžiamų DAEI apskaitos vienetų kiekį, šio įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje nurodytą informaciją.

3. DAEI apskaitos vienetas gali būti perleidžiamas ne daugiau kaip du kartus.

4. Taryba, atsižvelgdama į DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių DAEI apskaitos vienetų sistemoje pateiktas metines atestuoto auditoriaus arba audito įmonės audito ataskaitas, kaip nurodyta šio įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje ir 2 dalies 4 punkte, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo tinkamos audito ataskaitos pateikimo DAEI apskaitos vienetų sistemoje ir visos reikiamos informacijos ar duomenų gavimo Taryboje dienos, priima vieną iš šių sprendimų:

1) įskaityti DAEI apskaitos vienetus (ar jų dalį) į šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų metinių įpareigojimų įvykdymą;

2) panaikinti DAEI apskaitos vienetus tokia apimtimi, kuria dėl šių vienetų metinėje atestuoto auditoriaus arba audito įmonės audito ataskaitoje nustatyta trūkumų.

5. Tarybai per 30 kalendorinių dienų nuo tinkamos audito ataskaitos pateikimo DAEI apskaitos vienetų sistemoje ir visos reikiamos informacijos ar duomenų gavimo Taryboje dienos nepriėmus vieno iš šio straipsnio 4 dalyje nustatytų sprendimų, laikoma, kad DAEI apskaitos

vienetai yra įskaitomi į šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų metinių įpareigojimų įvykdymą.

6. Priėmus vieną iš šio straipsnio 4 dalyje nurodytų sprendimų, Taryba ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos informuoja DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvį ir DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytoją.

7. DAEI apskaitos vienetai DAEI apskaitos vienetų sistemoje panaikinami vadovaujantis DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarkos aprašu.

8. Tarybos sprendimai gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

9. Už audito metu nustatytus trūkumus ir dėl šių trūkumų DAEI apskaitos vienetų panaikinimo pasekmes pagal šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 1 punktą atsako DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyviai, perleidę DAEI apskaitos vienetus arba patiekę degalus iš atsinaujinančių energijos išteklių, už kuriuos pirmą kartą buvo sugeneruoti DAEI apskaitos vienetai.

18 straipsnis. DAEI apskaitos vienetų sistema

1. Siekiant užtikrinti skaidrų ir patikimą šio įstatymo 16 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų įpareigojimų ir reikalavimų vykdymą, informacija apie DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvius, DAEI apskaitos vienetų skyrimą, perleidimą ir panaikinimą, taip pat metinės atestuoto auditoriaus arba audito įmonės audito ataskaitos apie kalendoriniais metais vidaus rinkai patiektų degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekius, kurie gali būti įtraukti į šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų įpareigojimų įvykdymą, teikiama, kaupiama ir tvarkoma DAEI apskaitos vienetų sistemoje, vadovaujantis DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarkos aprašu.

2. DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyviai, vadovaudamiesi DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarkos aprašu, privalo:

- 1) registruotis DAEI apskaitos vienetų sistemoje;
- 2) mokėti šio straipsnio 10 dalyje nustatytas įmokas;
- 3) teikti informaciją apie vidaus rinkai patiektus benzino, dyzelino, gamtinių dujų ir degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekius;

4) ne vėliau kaip iki einamųjų metų balandžio 30 dienos pateikti atestuoto auditoriaus arba audito įmonės audito ataskaitą apie praėjusiais kalendoriniais metais vidaus rinkoje patiektus benzino, dyzelino, gamtinių dujų kiekius ir degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekius, už kuriuos šio įstatymo nustatyta tvarka galėjo būti suteikti DAEI apskaitos vienetai;

5) tiekdami arba parduodami benziną ar dyzeliną, kuriame biodegalų koncentracija viršija 10 procentų, skaičiuojant pagal bendrą degalų ir biodegalų mišinio energinę vertę, DAEI apskaitos vienetų sistemoje nurodyti subjektus, kuriems degalų ir biodegalų mišinys buvo parduotas;

6) per 14 kalendorinių dienų nuo degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių išvežimo už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų dienos informuoti DAEI apskaitos vienetų sistemos administratorių apie degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių, už kuriuos buvo skirti DAEI apskaitos vienetai, išvežimą už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų.

3. Subjektams, kurie verčiasi didmenine prekyba nefasuotais naftos produktais, atsiranda prievolė registruotis DAEI apskaitos vienetų sistemoje ir teikti informaciją pagal šio straipsnio 2 dalies 5 punktą, kai subjektai parduoda benzina ir (ar) dyzeliną, už kuriuos jau yra sumokėtas akcizas ir kuriuose biodegalų koncentracija viršija 10 procentų, skaičiuojant pagal bendrą degalų ir biodegalų mišinio energinę vertę.

4. DAEI apskaitos vienetai sugeneruojami DAEI apskaitos vienetų sistemoje deklaruojant vidaus rinkai patiektus degalus. Deklaruojant vidaus rinkai patiektus degalus, turi būti nurodoma ši informacija:

1) dokumento, kuriuo patvirtinamas akcizų mokėjimo už benzina ar dyzeliną laikino atidėjimo režimo panaikinimas, numeris, jeigu toks dokumentas pagal teisės aktų reikalavimus turi būti išrašomas, arba nurodoma degalų pardavimo vidaus rinkai data, jeigu už parduodamus degalus neatsiranda prievolė mokėti akcizų;

2) pridėtinės vertės mokesčio sąskaitos faktūros, kuria buvo įformintas atitinkamų degalų pardavimas, numeris;

3) vidaus rinkai patiektų degalų ir (ar) biodegalų kiekis, išreikštas energine verte, nustatyta energetikos ministro tvirtinamoje metodikoje;

4) vidaus rinkai patiektų degalų ir (ar) biodegalų rūšis, įvardijant biodegalų gamybai panaudotas žaliavas ir jų kilmės šalį;

5) per 30 kalendorinių dienų nuo degalų patiekimo vidaus rinkai dienos turi būti pateikiamas biodegalų siuntos tvarumo charakteristikas patvirtinančio dokumento numeris kartu su informacija apie bendrą degalų ir energijos būvio ciklo metu išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų intensyvumą, išreikštą gramais anglies dioksido ekvivalentu megadžauliui ($\text{gCO}_2\text{ekv./MJ}$);

6) gamtinių dujų transporto sektoriui tiekėjai turi pateikti atsinaujinančių išteklių energijos kilmės garantijos, įrodančios degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių patiekimą galutiniam vartotojui, kopiją;

7) kita DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarkos apraše nurodyta informacija.

5. Sudarant DAEI apskaitos vienetų perleidimo sandorį, registruojamą DAEI apskaitos vienetų sistemoje, nurodomas DAEI apskaitos vienetų registracijos numeris ir kita DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarkos apraše nurodyta informacija.

6. DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytoja yra Energetikos ministerijos įgaliota institucija, įstaiga ar įmonė.

7. DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytojas turi teisę pagal duomenų teikimo sutartis gauti informaciją iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos duomenų bazių ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Integruotoje muitinės informacinėje sistemoje registruotus duomenis, susijusius su degalų vežimu, tiekimu vidaus rinkai ir prievolės mokėti akcizus atsiradimu.

8. DAEI apskaitos vienetų sistemoje esanti informacija nėra vieša. DAEI apskaitos vienetų sistemoje esanti informacija gali būti neatlygintinai teikiama šio įstatymo 19 straipsnyje nustatytoms priežiūrą vykdančioms institucijoms, Energetikos ministerijai ir kitoms institucijoms, kai ši informacija yra reikalinga įstatymuose ar kituose teisės aktuose nustatytoms institucijų pareigoms vykdyti ar DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyviui, kai jam teikiama informacija yra tiesiogiai susijusi su jo paties vykdoma veikla.

9. DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytojas pagal šio straipsnio 2, 4, 5 ir 7 dalis kaupdamas ir tvarkydamas informaciją:

1) užtikrina prieigą prie DAEI apskaitos vienetų sistemos šio įstatymo 19 straipsnyje nustatytoms priežiūrą vykdančioms institucijoms;

2) DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarkos apraše nustatyta tvarka skelbia apibendrintus duomenis apie Lietuvos Respublikoje patiektus degalų ir degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekius, nenurodant atskirų DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių;

3) Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių duomenų saugą, nustatyta tvarka, užtikrina DAEI apskaitos vienetų sistemoje esančios informacijos ir duomenų saugą ir konfidencialumą.

10. DAEI apskaitos vienetų sistemos sukūrimas ir administravimas yra finansuojamas DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių įmokomis, kurios surenkamos ir administruojamos energetikos ministro nustatyta tvarka ir sąlygomis. DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytojas DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių įmokas nustato suderinęs su Energetikos ministerija ir Taryba. Nustatant įmokas, atsižvelgiama į DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių veiklos mastą, kuris vertinamas pagal DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių patiektus degalų kiekius, už kuriuos buvo sugeneruotas atitinkamas DAEI apskaitos vienetų skaičius.

11. Per 30 kalendorinių dienų nuo finansinių metų pabaigos DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytojas privalo pateikti Tarybai finansinių ataskaitų rinkinį, kuriame būtų aiškiai nurodytos DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo veiklos sąnaudos. Taryba, įvertinusi DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytojo veiklos sąnaudas, gali pareikalauti, kad DAEI

apskaitos vienetų sistemos valdytojas peržiūrėtų patvirtintas įmokas už jo teikiamas paslaugas, užtikrinant, kad DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių mokamos įmokos būtų pagrįstos DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytojo veiklos sąnaudomis.

19 straipsnis. DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių veiklos priežiūra

1. Taryba, vadovaudamasi šio įstatymo, Energetikos įstatymo, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatomis ir Tarybos nustatyta tvarka, kontroliuodama ir prižiūradama šio įstatymo 16 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse nustatytų įpareigojimų ir reikalavimų vykdymą, atlieka fizinius patikrinimus dėl DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių degalų ir biodegalų kiekių ir rūšių atitikties DAEI apskaitos vienetų sistemoje, Akcizų informacinėje sistemoje ir (ar) Integruotoje muitinės informacinėje sistemoje pateiktiems duomenims. Tarybos atliekamose patikrinimo procedūrose pagal kompetenciją dalyvauja Tarybos įgalioti valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, kurie ima mėginius dėl degalų ir biodegalų sudėties ir rūšies nustatymo.

2. Taryba, atlikdama šio straipsnio 1 dalyje nurodytus patikrinimus ir vykdydama DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių veiklos priežiūrą, vadovaujasi Energetikos įstatymo 24¹ straipsniu.

3. Taryba atlieka fizinius patikrinimus mažmeninės prekybos degalais vietose, tikrindama, ar yra tinkamai laikomasi šio įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje nustatytų reikalavimų ir ar pagal šio įstatymo 18 straipsnio 4 dalį pateikta informacija atitinka patikrinimo metu gautus duomenis.

4. Taryba, atlikdama degalų mėginių laboratorinius tyrimus dėl degalų ir biodegalų sudėties ir rūšies nustatymo ir šio straipsnio 3 dalyje numatytus patikrinimus, vadovaujasi šio įstatymo, Viešojo administravimo įstatymo nuostatomis ir Tarybos nustatyta tvarka. Tarybos įgalioti valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, turi teisę:

1) įeiti į tikrinamo DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvio valdomas patalpas ir tikrinti jose esančias degalų laikymo ir transportavimo talpyklas, maišymo terminalus;

2) užfiksuoti patikrinimo metu nustatytas faktines aplinkybes;

3) patikrinimo metu naudoti technines priemones;

4) pagal duomenų teikimo sutartis iš valstybės ir savivaldybės institucijų, taip pat iš Lietuvos banko, komercinių bankų ir kitų kredito bei finansų įstaigų, auditorių, kitų juridinių ir fizinių asmenų gauti informaciją ir dokumentus, jų kopijas apie DAEI apskaitos vienetų sistemos dalyvių turtą ir pajamas, ūkines, finansines ir kitas operacijas, nepaisant to, ar informacija laikoma konfidencialia, ar tokia nelaikoma;

5) atlikdami patikrinimą, naudoti Tarybos turimą informaciją, įskaitant ir informaciją, gautą kitų patikrinimų metu.

5. Tarnyba, atlikusi degalų mėginių, paimtų šio straipsnio 1 dalyje nurodytų patikrinimų metu, laboratorinius tyrimus, jos nustatyta tvarka informuoja Tarybą apie gautus laboratorinių tyrimų rezultatus.

6. Tarybos ir Tarnybos įgalioti administracijos valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, privalo užtikrinti patikrinimų metu gautos konfidencialios informacijos konfidencialumą.

7. Taryba, gavusi šio įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje numatytą atestuoto auditoriaus arba audito įmonės praėjusių kalendorinių metų audito ataskaitą, Tarybos nustatyta tvarka įvertina degalų tiekėjų ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjų įpareigojimų, nustatytų šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse, įgyvendinimą. Vertindama įpareigojimų įgyvendinimą, Taryba atsižvelgia į:

1) degalų tiekėjų ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjų vidaus rinkai patiektus degalų kiekius;

2) degalų tiekėjams ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjams priklausančius DAEI apskaitos vienetus;

3) vidaus rinkai patiektų biodegalų atitiktį energetikos ministro patvirtintam žaliavų sąrašui;

4) šio įstatymo 20 straipsnio 1, 2, 3, 4 ir 8 dalyse nustatytus reikalavimus;

5) kitus DAEI apskaitos vienetų sistemoje pateiktus duomenis ir (ar) Tarnybos patikrinimų metu nustatytas neatitiktis ir (ar) pažeidimus.

8. Taryba turi teisę reikalauti iš degalų tiekėjų ar transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjų papildomos informacijos, pagrindžiančios tinkamą šio įstatymo 16 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse numatytų įpareigojimų ir reikalavimų įgyvendinimą.

9. Taryba, Tarnyba ir kitos valstybės institucijos ar įstaigos bendradarbiauja ir keičiasi informacija, kuri reikalinga, kad būtų užtikrinta šio įstatymo 16 straipsnio 1, 2, 3 ir 6 dalyse numatytų įpareigojimų ir reikalavimų įgyvendinimo priežiūra.

20 straipsnis. Biodegalų naudojimui taikomi reikalavimai

1. Degalų tiekėjai ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjai turi užtikrinti, kad biodegalų, taip pat transporto sektoriuje suvartojamo biokuro, jeigu jie pagaminti iš maistinių ir (ar) pašarinių augalų, procentinė dalis, palyginti su bendra degalų tiekėjo ar transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjo per metus patiektų degalų energine verte:

1) 2021 metais nebūtų didesnė kaip 6,2 procentinio punkto;

2) 2022 ir kitais metais nebūtų didesnė daugiau kaip vienu procentiniu punktu, palyginti su bendru galutiniu energijos suvartojimu Lietuvos Respublikos kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose 2020 metais.

2. Degalų tiekėjai ir transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjai, įgyvendindami šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus įpareigojimus ir reikalavimus, turi užtikrinti, kad kiekvienais kalendoriniais metais biodegalų, pagamintų iš naudoto kepimo aliejaus ir 1 ir 2 kategorijų gyvūninių riebalų, kaip apibrėžta pagal 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1069/2009, kuriuo nustatomos žmonėms vartoti neskirtų šalutinių gyvūninių produktų ir jų gaminių sveikumo taisyklės ir panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1774/2002 (Šalutinių gyvūninių produktų reglamentas) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1069/2009), procentinė dalis, palyginti su bendra degalų tiekėjo patiektų degalų energine verte, neviršys 1,7 procento ribos.

3. Biodegalų, taip pat transporto sektoriuje suvartoto biokuro, jeigu jie pagaminti iš maistinių ir pašarinių augalų ir (ar) iš naudoto kepimo aliejaus ir 1 ir 2 kategorijų gyvūninių riebalų, kaip apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 1069/2009, dalis, viršijanti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytas ribas, nėra įskaičiuojama į šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų įpareigojimų ir reikalavimų įgyvendinimą.

4. Taikant finansinę paramą už biodegalų naudojimą ar įmaišant biodegalus į degalus, biodegalai turi atitikti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 38 straipsnyje nustatytus tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijus. Tarnyba prižiūri ir tikrina, kad mažmeninės prekybos nefasuotais naftos produktais veiklą vykdytys asmenys laikytųsi šioje dalyje nurodytų reikalavimų.

5. Lietuvos Respublikos vidaus rinkoje turi būti prekiaujama tik Lietuvos ir (ar) Europos standartų reikalavimus ir privalomuosius naftos produktų, biodegalų ir skystojo kuro kokybės rodiklius atitinkančiais degalų ir biodegalų mišiniais.

6. Lietuvos standartizacijos departamentas rengia standartus dėl biodegalų ir degalų mišinių ir užtikrina naujausių Europoje taikomų degalų kokybės standartų pritaikymą Lietuvos standartams.

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytų standartų taikymo ir kitų reikalavimų įgyvendinimo tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos susisiekimo ministras kartu su Lietuvos Respublikos aplinkos ministru ir energetikos ministru.

8. Iš aliejinių augalų, nurodytų 2019 m. kovo 13 d. Europos Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/807, kuriuo dėl didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių pradinių žaliavų, kurių auginimo teritorija reikšmingai plečiama į žemės, kurioje yra didelių anglies sancaupų, plotus, nustatymo ir nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo

riziką keliančių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro sertifikavimo papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001, priede, pagaminti degalai nuo 2023 m. gruodžio 31 d. nelaikomi biodegalais, jeigu pradinė žaliava atitinka didelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančių pradinių žaliavų nustatymo kriterijus, nurodytus šiame reglamente.

21 straipsnis. Biodegalų, pažangiųjų biodegalų ir nebiologinių skystųjų ir (ar) dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kurių energinė vertė siekiant degalų tiekėjams nustatytų įpareigojimų gali būti laikoma du kartus didesne, palyginti su jų pradine energine verte, gamybai tinkamų naudoti žaliavų vertinimas

1. Energetikos ministras kartu su aplinkos ministru ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministru, atsižvelgdami į šio straipsnio 3 dalies nuostatas, patvirtina metodiką, pagal kurią vertinamos pažangiųjų biodegalų ir nebiologinių skystųjų ir (ar) dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybai tinkamos naudoti žaliavos ir žaliavos, iš kurių pagamintų biodegalų, pažangiųjų biodegalų ir (ar) nebiologinių skystųjų ir (ar) dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių energinė vertė, siekiant šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatytų įpareigojimų, gali būti laikoma du kartus didesne, palyginti su jų pradine energine verte.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje metodikoje nustatomi pradinių žaliavų vertinimo kriterijai ir jų reikšmės, kuriais remiantis žaliavos gali būti įtraukiamos į energetikos ministro tvirtinamą žaliavų sąrašą (toliau – žaliavų sąrašas). Į žaliavų sąrašą įtraukiamos žaliavos, kurios yra laikomos tinkamomis naudoti pažangiųjų biodegalų ir nebiologinių skystųjų ir (ar) dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybai, ir žaliavos, iš kurių pagamintų biodegalų, pažangiųjų biodegalų ir nebiologinių skystųjų ir (ar) dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių energinė vertė yra laikoma du kartus didesne, palyginti su jų pradine energine verte.

3. Nustatant žaliavų vertinimo kriterijus ir jų reikšmes šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje metodikoje turi būti atsižvelgiama:

- 1) į gamybos technologijų brandą ir sąnaudas;
- 2) į gamybai naudojamų žaliavų išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažėjimo vertes, palyginti su iškastiniu kuru;
- 3) į žaliavų tvarumą;
- 4) ar žaliavos yra priskirtinos žaliavų grupei, dėl kurių naudojimo biodegalų gamybai kyla didelė netiesioginio žemės naudojimo keitimo rizika, kaip apibrėžta Reglamente (ES) 2019/807;
- 5) į atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetus ir žiedinės ekonomikos principus;

6) į žaliavų priskyrimą atliekų, perdirbimo liekanų ar šalutinių produktų grupėms, atsižvelgiant į žaliavų ekonominę vertę ir alternatyvius jų panaudojimo būdus bei poreikį išvengti iškraipiančio poveikio tų žaliavų rinkoms.

4. Žaliavų sąrašas sudaromas vadovaujantis Direktyvos (ES) 2018/2001 IX priedu ir gali būti keičiamas gavus pasiūlymų iš asmenų ar institucijų, atsižvelgiant į technologijų progresą ar naujų žaliavų atsiradimą rinkoje, taip pat atsiradus papildomų duomenų apie žaliavų sąraše esančių žaliavų neatitiktį šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje metodikoje nustatytiems vertinimo kriterijams.

5. Šio straipsnio 4 dalyje nurodytus pasiūlymus ir žaliavų sąrašo keitimo poreikį pagrindžiančią informaciją vertina viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra (toliau – Agentūra) jos nustatyta tvarka ir atsižvelgdama į šio straipsnio 1 dalyje nurodytoje metodikoje nustatytus vertinimo kriterijus ir jų reikšmes.

6. Agentūra žaliavų vertinimo tikslais turi teisę prašyti pasiūlymus dėl žaliavų sąrašo keitimo poreikio pateikusių subjekto pateikti papildomą informaciją apie žaliavą, kurią siūloma įtraukti į žaliavų sąrašą arba kurią siūloma pašalinti iš žaliavų sąrašo.

7. Agentūra iki einamųjų kalendorinių metų birželio 1 dienos įvertina pasiūlymus, gautus per praėjusius kalendorinius metus, ir vertinimo išvadoje Energetikos ministerijai pateikia motyvus dėl kiekvienos žaliavos įtraukimo į žaliavų sąrašą ar pašalinimo iš jo tikslingumo.

8. Energetikos ministerija, gavusi Agentūros vertinimo išvadą, kurioje pritariama žaliavų sąrašo pakeitimui, parengia ir pateikia viešai konsultacijai žaliavų sąrašo pakeitimo projektą.

9. Jeigu Agentūros pateiktoje vertinimo išvadoje yra nepritariama žaliavų sąrašo pakeitimui, Energetikos ministerija, įvertinusi Agentūros pateiktus duomenis, apie tai informuoja pasiūlymą teikusį subjektą, Aplinkos ministeriją ir Žemės ūkio ministeriją.

10. Žaliava, kurios pašalinimui ar įtraukimui į žaliavų sąrašą nebuvo pritarta, ne anksčiau kaip po 2 kalendorinių metų nuo paskutinės vertinimo išvados apie tą žaliavą pateikimo gali būti vertinama pakartotinai, gavus pasiūlymą šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka ir esant naujų faktinių duomenų apie vertinamą žaliavą.

11. Žaliavą vertinant pakartotinai, galioja šiame straipsnyje nustatyta vertinimo tvarka.

12. Pakeistas žaliavų sąrašas įsigalioja ne anksčiau kaip po 90 kalendorinių dienų nuo jo patvirtinimo dienos.

PENKTASIS SKIRSNIS

ALTERNATYVIŲJŲ DEGALŲ NAUDOJIMAS TRANSPORTE

22 straipsnis. Elektros energijos naudojimas transporte

1. Skatinant elektros naudojimą transporte, siekiama didinti pirmą kartą Lietuvos Respublikoje registruojamų ir perregistruojamų naujų ir (ar) naudotų elektromobilių skaičių:

1) iki 2025 metų M1 klasės elektromobilių skaičius turi sudaryti ne mažiau kaip 10 procentų, o N1 klasės elektromobilių skaičius – ne mažiau kaip 30 procentų metinių pirkimų sandorių;

2) iki 2030 metų M1 klasės elektromobilių skaičius turi sudaryti ne mažiau kaip 50 procentų metinių pirkimų sandorių, N1 klasės elektromobilių skaičius – 100 procentų.

2. Nuo 2030 m. sausio 1 d. N1 klasės transporto priemonės su vidaus degimo varikliais, išskyrus alternatyviaisiais degalais varomas N1 klasės transporto priemonės, negali būti registruojamos.

3. Vyriausybės nustatyta tvarka finansinės paramos priemonės įsigyjant elektromobilius ir (ar) įrengiant arba atnaujinant jiems įkrauti reikalingą infrastruktūrą taikomos tol, kol M1 ir N1 klasės elektromobiliai sudarys ne mažiau kaip 10 procentų visų lengvųjų automobilių skaičiaus.

23 straipsnis. Elektromobilių įkrovimo infrastruktūros planavimas ir plėtra

1. Iki 2030 metų Lietuvos Respublikoje turi būti įrengta 60 000 elektromobilių įkrovimo prieigų, iš kurių 6 000 viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų.

2. Viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių didelės ir labai didelės galios įkrovimo prieigos pirmiausia turi būti įrengiamos Lietuvos didžiuosiuose miestuose, taip pat šalia pagrindiniam transeuropiniam kelių tinklui priklausančių kelių ir šalia kitų transeuropiniam kelių tinklui priklausančių valstybinės reikšmės kelių.

3. Kai elektromobilių įkrovimo stotelė turi kelias skirtingos galios elektromobilių įkrovimo prieigas, tokiai elektromobilių įkrovimo stotelei taikomi reikalavimai, skirti jos didžiausios galios elektromobilių įkrovimo prieigai.

4. Viešosios didelės arba labai didelės galios įkrovimo prieigos, atsižvelgiant į technines galimybes, turėtų būti įrengtos šalia valstybinės reikšmės kelių ne didesniu kaip 50 km atstumu viena nuo kitos.

5. Įprastos ir vidutinės galios elektromobilių įkrovimo prieigos įrengiamos Lietuvos didžiuosiuose miestuose šalia daugiabučių gyvenamųjų namų, sudarant galimybę juose gyvenantiems elektromobilių naudotojams įkrauti elektromobilius visą parą.

6. Reikalavimai ir taisyklės dėl minimalaus įkrovimo prieigų skaičiaus ir susijusios infrastruktūros įdiegimo naujai statomų pastatų, daugiabučių gyvenamųjų namų, rekonstruojamų, atnaujinamų (modernizuojamų) gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų teritorijose nustatomi aplinkos ministro nustatyta tvarka.

7. Savivaldybės užtikrina, kad viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriai, siekiantys įrengti viešąsias elektromobilių įkrovimo prieigas miestuose, būtų atrenkami tik viešojo konkurso būdu ir nediskriminacinėmis sąlygomis.

8. Konkursų sąlygos ir elektromobilių įkrovimo infrastruktūros planavimo ir plėtros dokumentai turi būti rengiami konsultuojantis su skirstomųjų tinklų operatoriais, prie kurių valdomų tinklų būtų prijungiamos planuojamos įrengti elektromobilių įkrovimo priegios.

9. Savivaldybė priima sprendimą dėl viešosios arba pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo priegios operatoriaus veiklos vykdymo vadovaudamasi Vietos savivaldos įstatymo 9¹ straipsnyje nustatyta tvarka.

10. Energetikos ministerija kartu su Susisiekimo ministerija parengia ir patvirtina elektromobilių naudojimo ir elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtros veiksmų planą, kuriame turi būti numatyta:

1) detalizuoti elektromobilių ir jų įkrovimo infrastruktūros plėtros tikslai ir prioritetinės kryptys;

2) planuojamas elektromobilių ir elektromobilių įkrovimo priegių skaičiaus didėjimas;

3) prognozuojamas elektromobilių elektros energijos suvartojimas ir elektros energijos tinklų plėtros poreikis;

4) nustatytų tikslų įgyvendinimo priemonės;

5) rekomendacijos dėl platesnio elektromobilių naudojimo skatinimo ir elektromobilių įkrovimo priegių įrengimo, kartu užtikrinant ir efektyviausią elektros energijos tinklų panaudojimą.

11. Savivaldybės, suderinusios su Susisiekimo ministerija, parengia arba atnaujina savivaldybės teritorijoje esančiuose vietinės reikšmės keliuose iki 2030 metų numatomų įrengti viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo priegių planus, kuriuose turi būti numatytos prioritetinės vietos viešosioms ir pusiau viešosioms elektromobilių įkrovimo priegoms įrengti. Planai turi būti atnaujinami ne rečiau kaip kas trejus metus ir skelbiami viešai.

12. Savivaldybės teikia Susisiekimo ministerijai iki kiekvienų kalendorinių metų vasario 1 dienos informaciją apie savivaldybės teritorijoje esamas ir praeitais kalendoriniais metais įrengtas naujas viešąsias ir pusiau viešąsias elektromobilių įkrovimo priegas.

13. Susisiekimo ministerija ir Energetikos ministerija kiekvienais kalendoriniais metais peržiūri ir įvertina elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtros mastą ir savo interneto svetainėse skelbia apibendrintą informaciją.

14. Energetikos ministras nustato elektromobilių įkrovimo priegių prijungimo prie elektros energijos tinklų tvarką ir sąlygas.

15. Savivaldybių tarybos nustato ir pagal poreikį periodiškai atnaujina mažos taršos transporto zonas miestuose, atsižvelgdamos į darnaus judumo mieste planus ir valstybinio aplinkos oro monitoringo ir (ar) savivaldybės aplinkos oro monitoringo duomenis savivaldybių teritorijose.

16. Nuo 2023 m. sausio 1 d. visose statomose arba rekonstruojamose degalinėse turi būti įrengta bent viena viešoji didelės arba labai didelės galios elektromobilių įkrovimo prieiga.

17. Nuo 2023 m. sausio 1 d. visose statomose arba rekonstruojamose autobusų ir geležinkelio stotyse, oro uostuose ir jūrų uoste turi būti įrengta viešoji elektromobilių įkrovimo stotelė.

18. Elektromobilių įkrovimo prieigos, išskyrus belaidžius arba induktyviusius įrenginius, turi atitikti Lietuvos ir Europos patvirtintuose standartuose numatytus reikalavimus dėl transporto priemonių jungčių, įvadų ir matmenų suderinamumo ir sukeičiamumo.

19. Įrengiant naujas viešąsias ir pusiau viešąsias elektromobilių įkrovimo prieigas stebėjimo ir kontrolės tikslais, turi būti įrengiamos pažangiosios matavimo sistemos.

20. Elektros skirstomųjų tinklų operatorius yra atsakingas už elektromobilių įkrovimo prieigų prijungimą prie elektros energijos tinklų Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriai

1. Viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriai turi sudaryti sąlygas elektromobilį įkrauti neturint tiesioginės sutarties su elektros energijos tiekėju ir (ar) elektromobilių įkrovimo prieigos operatoriumi, sudarant galimybę už elektromobilio įkrovimo paslaugą atsiskaityti vietoje, neturint išankstinių specialių identifikacinių kortelių ar kitų priemonių.

2. Viešųjų, pusiau viešųjų ir privačių elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriai turi teisę sudaryti elektros tiekimo įkrovimo prieigai sutartis su bet kuriuo pasirinktu nepriklausomu elektros energijos tiekėju, elektros energijos gamintoju pagal dvišales elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis arba su atsinaujinančių išteklių energijos bendrijomis Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Viešųjų, pusiau viešųjų ir privačių elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriai turi užtikrinti, kad jų valdomos elektromobilių įkrovimo prieigos būtų tinkamai įrengtos ir prižiūrimos visą jų eksploatavimo laikotarpį, vadovaujantis elektros įrenginių įrengimo, eksploatavimo techninę saugą, elektromagnetinį suderinamumą, elektrotechnikos gaminių saugą reglamentuojančiais teisės aktais, ir nekeltų grėsmės prieigų naudotojams ir (ar) jų transporto priemonėms.

25 straipsnis. Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinė sistema

1. Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinė sistema yra Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinės sistemos modulis.

2. Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos valdytojas ir tvarkytojas yra nustatyti Valstybinės reikšmės kelių eismo informacinės sistemos nuostatuose.

3. Lietuvos Respublikoje veikiančios viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos ir jų operatoriai privalo turėti Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojo suteiktus unikalius identifikacinius kodus ir būti įregistruoti Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinėje sistemoje vadovaujantis šios sistemos tvarkytojo nustatyta tvarka.

4. Už viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų operatorių ir jiems priklausančių prieigų įregistravimą Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinėje sistemoje atsako elektromobilių įkrovimo prieigos operatorius.

5. Unikalūs identifikaciniai kodai viešosioms ir pusiau viešosioms elektromobilių įkrovimo prieigoms ir jų operatoriams suteikiami ir šios prieigos įregistruojamos Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinėje sistemoje, jeigu viešosios arba pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos ir jų operatoriai atitinka šio įstatymo 23 straipsnio 18, 19 dalyse, 24 straipsnio 1, 3 dalyse ir 29 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

6. Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas, gavęs viešosios ar pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos operatoriaus užpildytą prašymą dėl unikalaus identifikacinio kodo suteikimo ir viešosios arba pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos įregistravimo Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinėje sistemoje, sprendimą dėl unikalaus identifikacinio kodo suteikimo arba atsisakymo jį suteikti priima per 3 darbo dienas.

7. Jeigu Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriui nepateikia motyvuoto atsisakymo išduoti unikalius identifikacinius kodus per 3 darbo dienas, laikoma, kad elektromobilių įkrovimo prieigų operatorius gali teikti elektromobilių įkrovimo paslaugas.

8. Per 30 darbo dienų nuo Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojo sprendimo patenkinti viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriaus prašymą priėmimo dienos viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų operatorius turi su Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytoju pasirašyti duomenų teikimo sutartį dėl elektromobilių stotelės statinių duomenų ir, kai elektromobilių įkrovimo stotelė turi galimybę perduoti duomenis, dinaminį duomenų teikimo. Šioje sutartyje turi būti nustatyti tokių duomenų teikimo terminai, techninės sąlygos, už duomenų apdorojimą atsakingi asmenys. Jeigu elektromobilių įkrovimo prieigos operatorius per nustatytą terminą duomenų teikimo sutarties nepasirašo, Viešųjų ir pusiau

viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas sustabdo viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos ir operatoriaus unikalų identifikacinių kodų galiojimą tol, kol duomenų teikimo sutartis bus pasirašyta, bet ne ilgesniam kaip 15 darbo dienų terminui. Jeigu per nustatytą terminą duomenų teikimo sutartis nepasirašoma, viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos ir operatoriaus unikalūs identifikaciniai kodai panaikinami ir šios prieigos išregistruojamos iš Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos, ir apie tai Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas per 3 darbo dienas informuoja viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos operatorių.

9. Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų operatorius įsipareigoja neatlygintinai Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojui teikti elektromobilių stotelės statinius duomenis ir, kai elektromobilių įkrovimo stotelė turi galimybę perduoti, dinaminis duomenis Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojo nustatyta tvarka pagal atvirą įkrovimo prieigų protokolą arba pagal kitą su juo suderinamą protokolą.

10. Unikalūs identifikaciniai kodai viešosioms ir pusiau viešosioms elektromobilių įkrovimo prieigoms ir jų operatoriams yra suteikiami neribotam laikui.

11. Jeigu Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas nustato, kad viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos operatorius nesilaiko duomenų teikimo sutarties sąlygų, tvarkytojas įspėja viešosios ar pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos operatorių, nurodydamas 15 darbo dienų terminą nurodytiems trūkumams pašalinti. Jeigu per nustatytą terminą trūkumai nepašalinami, Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas sustabdo viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos ir operatoriaus unikalų identifikacinių kodų galiojimą tol, kol trūkumai bus pašalinti, bet ne ilgesniam kaip 3 mėnesių terminui. Jeigu per šį terminą trūkumai nepašalinami, viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos ir operatoriaus unikalūs identifikaciniai kodai panaikinami ir šios prieigos išregistruojamos iš Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos, ir apie tai Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas per 3 darbo dienas informuoja viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos operatorių.

12. Viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos ir operatoriaus unikalūs identifikaciniai kodai panaikinami ir šios prieigos išregistruojamos iš Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos taip pat šiais atvejais:

- 1) viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos operatoriaus prašymu;

2) mirus fiziniam asmeniui arba likvidavus ar reorganizavus juridinį asmenį, teikusį elektromobilių įkrovimo paslaugas;

3) kai Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas, remdamasis Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos duomenimis, nustato, kad viešosios ir pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo prieigos operatorius per 6 mėnesius nuo unikalaus identifikacinio kodo suteikimo dienos nepradėjo teikti arba per paskutinius 6 mėnesius neteikia viešosios elektromobilių įkrovimo paslaugos, arba viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieiga neteikia duomenų Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojui daugiau kaip 3 mėnesius;

4) kai Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas gauna informaciją, kad viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieiga neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nurodytų reikalavimų.

13. Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas užtikrina, kad Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos duomenys būtų viešai ir vienodomis sąlygomis prieinami visiems naudotojams.

14. Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytojas registruoja, kaupia ir tvarko duomenis Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinėje sistemoje ir užtikrina, kad Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos duomenys būtų atviri visiems jos naudotojams, kad asmens duomenys būtų tvarkomi viešosioms ir (ar) administracinėms paslaugos teikti, nepažeidžiant 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), nuostatų.

26 straipsnis. Biodujų naudojimas ir tiekimas transportui

1. Biodujos į transporto priemonės tiekiamos tiesiogiai per suslėgtų gamtinių dujų pildymo punktus ir (ar) suskystintų gamtinių dujų pildymo punktus arba per suslėgtų gamtinių dujų pildymo punktus ir (ar) suskystintų gamtinių dujų pildymo punktus, panaudojant atsinaujinančių energijos išteklių kilmės garantijas, kaip tai nustatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

2. Suslėgtų gamtinių dujų pildymo punktai prijungiami prie gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo sistemų vadovaujantis Gamtinių dujų įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

3. Biodujų ir gamtinių dujų mišiniai, tiekiami šio straipsnio 1 dalyje nustatytais būdais, privalo atitikti energetikos ministro nustatytus gamtinių dujų kokybės reikalavimus.

4. Nauji biodujų gamybos įrenginiai prijungiami prie gamtinių dujų sistemų vadovaujantis energetikos ministro nustatyta tvarka.

27 straipsnis. Dujinių degalų naudojimas ir infrastruktūra

1. Visų kategorijų gamtinėmis dujomis varomų transporto priemonių įsigijimas skatinamas Vyriausybės nustatyta tvarka ir tik jeigu kartu su gamtinėmis dujomis sunaudojama biodujų ir (ar) nebiologinės kilmės dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių dalis yra ne mažesnė kaip 10 procentų.

2. Siekiama, kad suminė biodujų ir nebiologinės kilmės dujinių degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių dalis, palyginti su galutiniu transporto sektoriaus energijos suvartojimu, sudarytų ne mažiau kaip 5,2 procento 2030 metais.

3. Planuojant dujinių degalų infrastruktūros plėtrą, turi būti užtikrinami šie minimalūs reikalavimai:

1) atstumas tarp suslėgtų gamtinių dujų pildymo punktų turėtų būti ne didesnis kaip 100 km, o viešai prieinamų suslėgtų gamtinių dujų pildymo punktų iki 2025 m. gruodžio 31 d. būtų ne mažiau kaip 15 vienetų, o iki 2030 m. gruodžio 31 d. – ne mažiau kaip 30 vienetų;

2) atstumas tarp suskystintų gamtinių dujų pildymo punktų Lietuvos Respublikoje turėtų būti ne didesnis kaip 200 km, o viešai prieinamų suskystintų gamtinių dujų pildymo punktų skaičius planuojamas taip, kad dviem tūkstančiams Lietuvoje registruotų sunkiųjų N3 kategorijos transporto priemonių tektų ne mažiau kaip vienas suskystintų gamtinių dujų pildymo punktas, užtikrinant, kad suskystintų gamtinių dujų pildymo punktų iki 2025 m. gruodžio 31 d. būtų ne mažiau kaip 2 vienetai, o iki 2030 m. gruodžio 31 d. – ne mažiau kaip 3 vienetai.

4. Savivaldybių institucijos iki kiekvienų kalendorinių metų vasario 1 dienos Susisiekimo ministerijai teikia informaciją apie savivaldybės teritorijoje esamus ir praeitais kalendoriniais metais įrengtus naujus suslėgtų gamtinių dujų ir suskystintų gamtinių dujų ir (ar) vandenilio dujų pildymo punktus.

28 straipsnis. Kitos alternatyviųjų degalų naudojimą reglamentuojančios nuostatos

1. Nuo 2029 m. sausio 1 d. visas viešasis keleivių vežimo keliais transportas, įskaitant taksi ir pavėžėjimo paslaugas teikiančių asmenų transporto priemones, turi būti pritaikytas naudoti alternatyviuosius degalus.

2. Savivaldybės kuria infrastruktūrą, reikalingą degalus iš atsinaujinančių energijos išteklių naudojančių transporto priemonių plėtrai, vadovaudamosi atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo ir darnaus judumo miestuose planais.

3. Taikant finansines priemones alternatyviaisiais degalais varomoms sunkiosioms, N3 kategorijos transporto priemonėms, taip pat žemės ūkyje naudojamoms transporto priemonėms, turi būti atsižvelgiama į jų potencialą siekiant transporto sektoriaus taršos mažinimo.

4. Kiekvienos alternatyviaisiais degalais arba jų mišiniais ar deriniais varomos transporto priemonės techniniame pase turi būti nurodyta, kokius degalus, jų mišinius ar degalų derinius naudoja transporto priemonė, ar transporto priemonėje yra sumontuotas vidaus degimo variklis.

5. Jeigu transporto priemonė yra hibridinė ir kartu su elektros energija naudoja kitos rūšies degalus, transporto priemonės techniniame pase turi būti nurodyta, ar transporto priemonė yra įkraunama iš išorės, ar naudoja kitokį elektros energijos ir degalų derinimo būdą.

6. Jeigu transporto priemonė yra varoma dujomis ar dujiniais mišiniais, turi būti nurodyta, kokiomis dujomis ar jų mišiniais transporto priemonė yra varoma: naftos dujomis, suslėgtomis gamtinėmis dujomis, suskystintomis gamtinėmis dujomis ar vandenilio dujomis ir jų mišiniais.

7. Už motorinių transporto priemonių registravimą atsakinga institucija ar įstaiga viešai skelbia informaciją apie Lietuvos Respublikoje įregistruotas ar perregistruotas transporto priemones, atsižvelgdama į šio straipsnio 4, 5 ir 6 dalyse įtvirtintas nuostatas.

29 straipsnis. Alternatyviųjų degalų infrastruktūros prieinamumas

1. Planuojant, projektuojant ir įrengiant viešajam naudojimui skirtus degalų pildymo punktus ir (ar) elektromobilių įkrovimo prieigas, turi būti vadovaujama aplinkos ministro nustatyta tvarka ir užtikrinamos galimybės įrengta infrastruktūra naudotis visoms visuomenės grupėms ir asmenims.

2. Viešajam naudojimui skirti degalų pildymo punktai ir (ar) elektromobilių įkrovimo prieigos turi atitikti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme įtvirtintas nuostatas dėl atitikties universalaus dizaino reikalavimams.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

DARNAUS JUDUMO FONDAS

30 straipsnis. Darnaus judumo fondas

1. Darnaus judumo fondas (toliau – Fondas) sudaromas siekiant tikslingai ir nepertraukiamai, ne trumpiau kaip iki 2030 metų, finansuoti alternatyviųjų degalų ir juos naudojančių transporto priemonių infrastruktūros įsigijimą, naudojimą, įrengimą, modernizavimą ir (ar) plėtrą, taip pat finansuoti vidaus degimo varikliais varomų transporto priemonių, išskyrus visai netaršias ir netaršias transporto priemones, ribojimą.

2. Į Fondą gali būti skiriamos lėšos, surenkamos iš motorinių transporto priemonių registracijos mokesčio, Europos Sąjungos paramos fondų, savanoriškų užsienio valstybių lėšų, skirtų atsinaujinančių išteklių naudojimui transporto sektoriuje skatinti, ir valstybės biudžeto asignavimų.

3. Fondas administruojamas pagal šį įstatymą ir kitus teisės aktus, nustatančius valstybės biudžeto lėšų naudojimo principus ir tvarką, ir Vyriausybės patvirtintus Fondo nuostatus. Fondą administruoja Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota institucija. Fondo lėšos laikomos atskiroje Susisiekimo ministerijos arba jos įgaliotos institucijos banko sąskaitoje ir įtraukiamos į apskaitą pagal atskirą priemonę.

4. Fondo lėšos skiriamos miestų darnaus judumo plano priemonėms finansuoti, alternatyviaisiais degalais varomų transporto priemonių naudojimui skatinti, alternatyviųjų degalų ir transporto infrastruktūros kūrimui ir plėtrai, vidaus degimo varikliais varomų transporto priemonių ribojimams miestuose įrengti, vidaus degimo varikliais varomoms transporto priemonėms perdaryti į alternatyviaisiais degalais varomas transporto priemones, aplinkos oro taršos mažinimo priemonių įgyvendinimui finansuoti, visuomenės informavimo, švietimo priemonėms įgyvendinti ir priemonių, susijusių su darnaus judumo plėtra, įgyvendinimui finansuoti Fondo nuostatuose nustatyta tvarka.

5. Sprendimus dėl Fondo strateginių programų kryptių ir lėšų tam tikroms Fondo veiklos kryptims skyrimo Fondo nuostatuose nustatyta tvarka priima Fondo taryba. Fondo tarybą sudaro septyni nariai. Fondo tarybos institucinę sudėtį susisiekimo ministro teikimu trejiems metams tvirtina Vyriausybė. Fondo tarybos personalinę sudėtį tvirtina susisiekimo ministras. Fondo tarybos kadencijos terminas yra treji metai. Fondo tarybos nariu gali būti skiriamas Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme nustatytus nepriekaištingos reputacijos reikalavimus atitinkantis asmuo.

6. Fondo tarybos sudarymo tvarka, reikalavimai, kuriuos turi atitikti asmuo, siūlomas eiti Fondo tarybos nario ir (ar) pirmininko pareigas, nustatomi Fondo nuostatuose.

SEPTINTASIS SKIRSNIS

INFORMAVIMAS IR ŠVIETIMAS

31 straipsnis. Informacijos sklaida ir švietimas

1. Energetikos ministerija, Susisiekimo ministerija, Aplinkos ministerija ir savivaldybės pagal kompetenciją rengia ir įgyvendina visuomenės informavimo ir sąmoningumo ugdymo priemones, teikia konsultacijas ir skatina naudoti alternatyviųjų degalų ir juos naudojančių transporto priemonių infrastruktūrą, ne rečiau kaip kartą per metus savo interneto svetainėse

skelbia informaciją apie alternatyviųjų degalų ir juos naudojančių transporto priemonių infrastruktūros plėtrą, naudojimo galimybes ir naudą.

2. Mažmeninės prekybos degalais vietose degalinių operatoriai energetikos ministro nustatyta tvarka turi skelbti ir ne rečiau kaip kartą per metus atnaujinti alternatyviųjų degalų kainų palyginamąją informaciją. Ši informacija turi būti neklaidinanti.

3. Agentūra yra atsakinga už palyginamųjų alternatyviųjų degalų kainų apskaičiavimą ir paskelbimą savo interneto svetainėje.

4. Agentūra palyginamąsias alternatyviųjų degalų kainas apskaičiuoja remdamasi energetikos ministro nustatyta metodika, kuri grindžiama kainomis, išreikštomis euraiš šimtui kilometrų, taip pat atsižvelgdama į atskirų lengvųjų automobilių modelių, varomų skirtingų rūšių degalais, masę, galią ir degalų sąnaudas.

5. Siekiant formuoti visuomenės elgseną, keisti jos įpročius ir skatinti pereiti prie alternatyviaisiais degalais varomų netaršių transporto priemonių, vykdomas visuomenės švietimas ir susijusios informacijos viešinimo kampanijos:

1) į pagrindinio, vidurinio ir profesinio ugdymo švietimo programas integruojamas pamokų ar paskaitų kursas, už kurių įgyvendinimą atsakinga Švietimo, mokslo ir sporto ministerija;

2) mokymai valstybės ir savivaldybių įstaigose, už kurių įgyvendinimą atsakingi valstybės ir savivaldybių įstaigų administracijų vadovai;

3) savivaldybių organizuojamos socialinės kampanijos, už kurių įgyvendinimą atsakingi savivaldybių administracijų vadovai;

4) socialinės kampanijos vidutinėse ir didelėse įmonėse, už kurių įgyvendinimą atsakingi vidutinių ir didelių įmonių vadovai.

6. Visuomenės švietimas ir susijusios informacijos viešinimas turi apimti informaciją apie iškastinio naftos kuro naudojimo daromą žalą žmonių sveikatai ir aplinkai.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS

ATSAKOMYBĖ UŽ PAŽEIDIMUS VYKDANT REGULIUOJAMĄJĄ VEIKLĄ IR ATSAKOMYBĖS TAIKYMO TVARKA

32 straipsnis. Atsakomybė už pažeidimus vykdant reguliuojamąją veiklą

1. Taryba degalų tiekėjams ir (ar) transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjams už pažeidimus vykdant reguliuojamąją veiklą Tarybos nustatyta tvarka skiria šias sankcijas:

1) už įpareigojimų ir reikalavimų, nustatytų šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse, nevykdymą skiria baudą, kurios dydis yra lygus neįvykdytai įpareigojimo daliai, išreikštai energine verte (megadžauliais), padauginus ją iš keturių euro centų;

2) už patikrinimų, nurodytų šio įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje, metu nustatytus pažeidimus skiria baudą nuo vieno tūkstančio eurų iki vieno milijono eurų;

3) už Tarybos teisėtų įpareigojimų (nurodymų) nevykdymą arba vykdymą ne nustatytu terminu skiria įspėjimą arba baudą iki penkių tūkstančių eurų.

2. Tarnyba degalų tiekėjams, transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjams ir subjektams, vykdančioms mažmeninės prekybos degalais veiklą, už pažeidimus vykdančią reguliuojamąją veiklą Tarnybos nustatyta tvarka skiria šias sankcijas:

1) už reikalavimų, nustatytų šio įstatymo 16 straipsnio 6 dalyje, nevykdymą skiria baudą nuo vieno tūkstančio eurų iki vieno milijono eurų;

2) už Tarnybos teisėtų įpareigojimų (nurodymų) nevykdymą arba vykdymą ne nustatytu terminu skiria įspėjimą arba baudą iki penkių tūkstančių eurų;

3) už reikalavimų, nustatytų šio įstatymo 31 straipsnio 2 dalyje, nevykdymą skiria įspėjimą arba baudą iki penkių tūkstančių eurų.

33 straipsnis. Atsakomybės už pažeidimus vykdančią reguliuojamąją veiklą taikymo tvarka

1. Degalų tiekėjams, transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjams ir subjektams, vykdančioms mažmeninės prekybos degalais veiklą, už pažeidimus, nurodytus šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose ir 2 dalyje, taikant atsakomybę atsižvelgiama į:

1) pažeidimo pavojingumą;

2) pažeidimo trukmę;

3) degalų tiekėjo, transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjo ar subjekto, vykdančio mažmeninės prekybos degalais veiklą, atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes.

2. Atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad pažeidimą padaręs degalų tiekėjas, transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjas ar subjektas, vykdančias mažmeninės prekybos degalais veiklą:

1) savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms;

2) padėjo išaiškinti pažeidimo aplinkybes;

3) nedelsdamas ėmėsi priemonių pažeidimui pašalinti.

3. Atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad degalų tiekėjas, transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjas ar subjektas, vykdančias mažmeninės prekybos degalais veiklą:

1) kliudė nustatyti pažeidimo aplinkybes;

2) slėpė padarytą pažeidimą;

3) tęsė pažeidimą, nepaisydamas Tarybos ar Tarnybos nurodymo nutraukti neteisėtą veiklą;

4) padarė pažeidimą, dėl kurio jam per paskutinius 12 mėnesių buvo skirta bauda už šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose ir 2 dalyje nurodytus pažeidimus.

4. Taryba ar Tarnyba, taikydamos atsakomybę, atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis gali pripažinti ir kitas šiame įstatyme nenurodytas aplinkybes.

5. Nustatytos baudos dydis, neviršijant šio įstatymo 32 straipsnyje nustatytų ribų, mažinamas, jeigu yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, arba didinamas, jeigu yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių. Kai yra atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių, baudos dydis nustatomas atsižvelgiant į jų kiekį ir reikšmingumą.

6. Kai Taryba ar Tarnyba svarsto pažeidimą, dalyvauja degalų tiekėjo, transporto sektoriaus gamtinių dujų tiekėjo ar subjekto, vykdančio mažmeninės prekybos degalais veiklą, kuris įtariamas padaręs pažeidimą, vadovas ar jo įgaliotas atstovas, kurie turi teisę susipažinti su bylos medžiaga, būti išklaustyti, duoti paaiškinimus, teikti prašymus ir įrodymus. Jeigu šie asmenys nedalyvauja, klausimas dėl atsakomybės skyrimo gali būti išnagrinėtas tik tais atvejais, kai yra duomenų, kad jiems buvo laiku pranešta apie šio klausimo nagrinėjimo vietą ir laiką, ir negautas jų prašymas atidėti klausimo nagrinėjimą. Tuo atveju, kai yra gautas prašymas atidėti klausimo nagrinėjimą, šis klausimas gali būti išnagrinėtas nedalyvaujant asmenims, jeigu Taryba ar Tarnyba, pripažinusi neatvykimo į klausimo nagrinėjimą priežastis nesvarbiomis, atmeta asmens prašymą atidėti klausimo nagrinėjimą.

7. Tarybos ar Tarnybos sprendimas dėl atsakomybės skyrimo už pažeidimus, nurodytus šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose ir 2 dalyje, skyrimo turi būti priimtas ne vėliau kaip per 6 mėnesius, o dėl pažeidimo, nurodyto šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 1 punkte, ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos.

8. Sankcijų, nurodytų šio įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose, skyrimas neatleidžia nuo įpareigojimų, nustatytų šio įstatymo 16 straipsnio 1 ir 3 dalyse, vykdymo.

9. Tarybos ar Tarnybos paskirta bauda į valstybės biudžetą sumokama ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo įsigaliojimo dienos, o apskundus nutarimą – ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo teismo sprendimo, kuriuo atmestas skundas, įsiteisėjimo dienos.

10. Tarybos ar Tarnybos sprendimas dėl baudos skyrimo per 30 kalendorinių dienų nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Jeigu Tarybos ar Tarnybos sprendimas įstatymų nustatyta tvarka nebuvo apskustas teismui, jis įsigalioja po 30 kalendorinių dienų nuo jo priėmimo dienos.

11. Tarybos ar Tarnybos sprendimas, kuriuo skiriama bauda, yra vykdomasis dokumentas, vykdomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Tarybos ar Tarnybos sprendimo dėl baudos skyrimo apskundimas nesustabdo šio sprendimo vykdymo, jeigu teismas nenusprendžia kitaip.

12. Tarybos ar Tarnybos sprendimo, kuriuo skiriama bauda, nuorašas asmeniui išsiunčiamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio sprendimo priėmimo dienos.

13. Taryba ir Tarnyba, vadovaudamosi šio straipsnio nuostatomis, patvirtina baudų skyrimo taisykles.

14. Lėšos, gautos už šio įstatymo 32 straipsnyje nustatytus pažeidimus, skiriamos atsinaujinančių energijos išteklių transporto sektoriuje naudojimui skatinti.

DEVINTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34 straipsnis. Ataskaitų teikimas

1. Susisiekimo ministerija Vyriausybės nustatyta tvarka Europos Komisijai kas trejus metus teikia ataskaitą apie priemones, kurių imtasi Lietuvos Respublikoje siekiant užtikrinti alternatyviųjų degalų ir juos naudojančių transporto priemonių infrastruktūros plėtrą.

2. Vyriausybės patvirtintame tvarkos apraše nurodomi subjektai, turintys pareigą teikti informaciją, reikalingą šio straipsnio 1 dalyje nurodytai ataskaitai parengti.

3. Ataskaitas apie viešųjų pirkimų reikalavimų įgyvendinimą kas trejus metus, pradedant 2026 m. balandžio 18 d., vadovaudamasi Direktyvos (ES) 2019/1161 10 straipsnio 2 dalies nuostatomis, Europos Komisijai teikia Viešųjų pirkimų tarnyba.

35 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, taikymas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 30, 31, 32 straipsnius ir šio straipsnio 14 dalį, įsigalioja 2021 m. liepos 1 d.

2. Šio įstatymo 30, 31 ir 32 straipsniai įsigalioja 2022 m. sausio 1 d.

3. Degalų tiekėjai, įsigaliojus šiam įstatymui, turi užsiregistruoti DAEI apskaitos vienetų sistemoje iki 2021 m. gruodžio 31 d., o gamtinių dujų transporto sektoriui tiekėjai – iki 2024 m. gruodžio 31 d.

4. Nustatant, kokią bendro galutinio transporto sektoriaus energijos suvartojimo balanso dalį turi sudaryti atitinkamais kalendoriniais metais Lietuvos Respublikoje sunaudotų biodegalų ir degalų kiekiai, remiamasi Lietuvos statistikos departamento Oficialiosios statistikos portale skelbiama informacija.

5. Šio įstatymo 20 straipsnio 8 dalies, 22 straipsnio 2 dalies ir 28 straipsnio 1 dalies nuostatos įsigalioja 2021 m. liepos 1 d., jeigu Europos Komisijos pritarimas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnio 6 dalies nuostatas gaunamas iki 2021 m. liepos 1 d., arba praėjus 2 mėnesiams po Europos Komisijos pritarimo, jeigu Europos Komisijos pritarimas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 114 straipsnio 6 dalies nuostatas gaunamas po 2021 m. liepos 1 d.

6. Savivaldybės ne vėliau kaip iki 2022 m. sausio 1 d. šio įstatymo 23 straipsnio 11 dalyje nustatyta tvarka parengia arba atnaujina savivaldybės teritorijoje esančiuose vietinės reikšmės keliuose iki 2030 metų numatomų įrengti viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų planus.

7. Savivaldybių tarybos ne vėliau kaip iki 2023 m. sausio 1 d. šio įstatymo 23 straipsnio 15 dalyje nustatyta tvarka nustato mažos taršos zonas miestuose.

8. Visų esamų viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriai per 3 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos turi kreiptis į Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinės sistemos tvarkytoją dėl unikalų identifikacinių kodų suteikimo ir įregistravimo. Viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų informacinėje sistemoje šio įstatymo 25 straipsnyje nustatyta tvarka, po šio įstatymo įsigaliojimo dienos naujai įrengiamų viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų operatoriai – per 30 darbo dienų nuo viešųjų ir pusiau viešųjų elektromobilių įkrovimo prieigų prijungimo prie elektros energijos tinklų dienos.

9. Nuo 2023 m. sausio 1 d. įrengiamos naujos elektromobilių įkrovimo stotelės turi būti pritaikytos teikti viešosios arba pusiau viešosios elektromobilių įkrovimo stotelės dinaminis duomenis.

10. Šio įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodytą DAEI apskaitos vienetų sistemą sukuria Energetikos ministerijos nustatyta tvarka paskirta institucija, įstaiga ar įmonė. DAEI apskaitos vienetų sistema turi būti sukurta ir pradėti veikti iki 2021 m. gruodžio 1 d.

11. DAEI apskaitos vienetų sistemos sukūrimo išlaidos įskaičiuojamos į šio įstatymo 18 straipsnio 10 dalyje nurodytas DAEI apskaitos vienetų sistemos administravimo veiklos sąnaudas ir per 5 kalendorinius metus nuo šios sistemos veikimo pradžios padengiamos DAEI apskaitos vienetų dalyvių įmokomis.

12. 2026 m. sausio 1 d. įsigalioja tokia Lietuvos Respublikos alternatyviųjų degalų įstatymo 2 straipsnio 23 dalies redakcija:

„23. **Netarši transporto priemonė** – M1, M2 arba N1 kategorijos transporto priemonė, kurios išmetamo CO₂ kiekis yra lygus 0 g/km, arba M3, N2 arba N3 kategorijos transporto priemonė, naudojanti alternatyviuosius degalus, išskyrus skystųjų biodegalų ir degalų mišinius.“

13. Vyriausybė iki 2021 m. gruodžio 31 d. patvirtina Fondo nuostatus ir atlieka kitus būtinus veiksmus, kad Fondas būtų įsteigtas 2022 m. sausio 1 d.

14. Vyriausybė, jos įgaliotos institucijos, energetikos ministras, susisiekimo ministras, aplinkos ministras, žemės ūkio ministras, Taryba, savivaldybių institucijos ir kitos institucijos pagal kompetenciją iki 2021 m. birželio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, taip pat atlieka veiksmus, būtinus DAEI apskaitos vienetų sistemos valdytojui atrinkti ir paskirti.

15. Energetikos ministerija ir Susisiekimo ministerija per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos parengia ir patvirtina šio įstatymo 23 straipsnio 10 dalyje numatytą elektromobilių naudojimo ir elektromobilių įkrovimo infrastruktūros plėtros veiksmų planą.

16. Energetikos ministerija po 2 metų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos atlieka šio įstatymo teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą, kuriame nurodomos teigiamos ir neigiamos šiame įstatyme nustatyto teisinio reguliavimo pasekmės ir pasiūlymai dėl šio įstatymo tobulinimo.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. rugpjūčio 13 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2019/1745.

2. 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją.

3. 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1020 dėl rinkos priežiūros ir gaminių atitikties, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2004/42/EB ir reglamentai (EB) Nr. 765/2008 ir (ES) Nr. 305/2011.

4. 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1161, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2009/33/EB dėl skatinimo naudoti netaršias ir efektyviai energiją vartojančias kelių transporto priemones.